

POLOŽAJ NA KITAJSKEM

Severne in južne čete se pripravljajo za zavzeteje Sanghaja. — Maršal Sun je reorganiziral svojo armado. — Odločilna bitka se bo najbrž vršila pri Sungkiangu, osemindvajset milj od mesta. Sporazum med Rusijo in Japonsko.

SANGHAJ, Kitajska, 20. feb. — Poražene čete maršala Suna, vladarja Kiangsu province so bile včeraj reorganizirane, da nadaljujejo z bojem, ki bo določil posest Sanghaja, "orientalskega Pariza".

Stirideset tisoč Sunovih vojakov, ki so bili izgnani iz province Čekiang, je iskalo pozicije ob Hangčev-Sanghaj železnici, da zavzamejo stališče proti 50,000 Kantončanom, ki se pripravljajo, da navale nanje. Sunkiang, osem in dvajset milj od Sanghaja, je baje mesto, katero so izbrali "branilci" Sanghaja za svoje oporišče.

Vsaka teh armad je baje dobila ojačenja. Maršal Sun bo danes došel v Sanghaj, da osebno vodi svoje čete. V odgovor na njegove pogoste pozive na pomoč, se je njegov zaveznik, mandžurki diktator Čang Tso Lin toliko vzbamnil, da je pridobil pomoč maršala Vu Pej Vuja.

V dolgi brzovavki je prošil svojega prejšnjega zaveznika Čang Vuja, naj ne nasprotuje prodiranju severnih čet skozi provinco Honan na poti, da napadejo nacjonaliste v njih močni postojanki Hankov, Kiukiangu in drugih krajih ob Jangtse reki. Če ne bo dovoljeno njegovim četam napredovanje, pravi Čang, se ne bo mogoče boriti proti boljševizmu. Njegov cilj je zatrtje boljševizma.

Opomnil je Vuja, da ni ničesar storil s svojimi četami, odkar so ga v preteklem avgustu pognali Kantončani iz Hankova ter izrgali kontrolo centralne Kitajske iz njegovih rok.

Vu ni odgovoril. Njegove čete so ostale med armadami severa in juga. Nemogoče je vnaprej povedati, kakšno akcijo bo vprizoril Vu. Inozemci v Sanghaju so včeraj šteli svoje oborožene sile, ko je zastavkalo 65,000 kitajskih delavcev v raznih industrijah ter pričelo kamačnati poulične kare.

Po svojem značaju je stavka izključno politična. Napovedali so jo v petek kantonski propagatorji, da proslavijo zmago svojih armad nad četami maršala Suna v Hančovu in da oslabe pozicijo vladarja te province ter pripravijo obenem tudi pot za kantonske čete. Dež je preprečil parade in demonstracije, ki bi gotovo povzročile nemire.

MOSKVA, Rusija, 20. feb. — Rusko-japonska pogajanja glede ribarskega dogovora napredujejo ter je vrjetno, da bodo zaključena prej nego se je pričakovalo.

Ribarstvo je edina sporna točka med Rusijo in Japonsko, katero je treba še rešiti, kajti še bolj mučno vprašanje železnic se tiče tudi Kitajske ter ga ne bo mogoče urediti, dokler ne bo štabiliziran položaj na Kitajskem.

V nekem uredniškem članku "Pravde" je analiziran položaj na naslednji način:

"Mukdenske sile so čakale na psihološki trenutek, da pomagajo" maršalu Vu in maršalu Sunu, ki sta bila oba odločno poražena od Kantončanov. Mukdenska pomoč bo vsled tega obstajala v tem, da se bo Čang polastil avtoritete in sile poraženih generalov."

Pravda" dvomi, da bi bile mukdenske čete zmogljive uspešno boriti se proti nacjonalizmu južne armade ter je prepričana, da nastopa Čang v dogovoru z Angleži in da je bil odpust Sir Francis Aglena enostavna kamuflaža.

"Pravda" pa ne ve, kako strašno orožje je v tej vrsti vojevanja Stokes top, s katerim je mukdenska armada tako dobro založena. Visoki nemški častniki so izjavili poročevalcu newyorškega "Times", da je storil ta angleški zakopni možnar več kot vsako drugo orožje, da je padla zmaga na stran zaveznikov v svetovni vojni.

V drugi vrsti pa je "Pravda" tako prejudicirana napram Čang Tso Linu, da noče priznati, da so Mukdenčani kaj drugega kot slepo orožje v igri inozemskih imperijalistov. Tukaj v Moskvi pa jih

Policist obstrelil mladega bandita.

Petnajstletni šolar je bil obstreljen, ko je bežal pred policijo. — Priznal je razne vleme. — Policija išče njegove tovarise.

Harold Thompson, star petnajst let, učenec iz Brooklyna, je priznal včeraj zvečer, potem ko so ga obstrelili in nevarno ranili detektiv, da je izvršil več kot šestdeset vlomov in tatvin izza preteklega julija.

Fanta, ki je izjavil, da je učenec šestega razreda javne šole št. 185 v Brooklynu, je obstrelil detektiv McGlone s Fort Hamilton postaje. Plezal je preko plotov, ko je pričel streljati detektiv, ki je bil poklican v sosedščini vsled poročila, da sta bila izvršena dva vroma. Kroglja mu je prodrla leva pljuča.

Kmalu po deveti uri zvečer je prišlo od dveh strank na policijsko postajo poročilo, da se potikajo vlomilci po Bay Ridge in Fort Hamilton okrajih.

Detektiva McGlone in njegov tovariš Gorman sta bila odposlana, da poiščeta vlomilca. Ni trajalo dolgo, ko je zaklical Gorman svojim tovarišem: — Tam gre!

McGlone je zajazil postavo, ki je plezala preko plotov. Zaklical je, naj se ustavi. Neznanee pa je segel z roko v žep.

Šele tedaj je McGlone ustrelil. Oddal je le en strel ter čul neznanec, kako je zastokal od bolečin. Ko je dospel do mesta, je spoznal, da ima pred seboj skrajno mladega zločinea.

Predno se je deček onesvestil, je priznal, da je ravnokar oropal obe stranki, ki sta se pritožili pri policiji. Pojasnil je, da je izvršil povprečno po dva vroma na teden tekom zadnjih šestih mesecev svoje kriminalne kariere. Policija pa je mnenja, da ni znašel tekom tega časa plen več kot dva tisoč dolarjev.

Njegov oče Thorel Thompson je poveljnik vlačilnega čolna New York, New Haven in Stamford železnice že sedemnajst let ter pride domov le od časa do časa.

Oče je bil seveda strašno prisenečen, ko je izvedel, da si je izbral sin zločinski karijero ter je izjavil, da je bil fant vedno doma ob desetih zvečer.

Medtem ko se je mladi vlomilec boril za življenje v bolnici vsled notranje krvavitve, so bili odposlani detektiv, da najdejo dva nadaljna fanta, ki sta baje delila plen s Thompsonom.

Čuden vzrok samomora.

DAVENPORT, Iowa, 20. febr. — Blanche Gabathuler, petnajst let stara deklica in dijakinja na višji šoli, je prihitela iz hiše in se vrgla pod tovorni vlak, ki jo je takoj razmesaril, ker jo je ozmerjala stara mati, ker je baje pela tekom večerje.

Pred par dnevi je končal svoje življenje George Cannon mlajši, njen součenec.

Je mnogo, ki se boljše zavedajo realnosti in kitajskem položaju in ki so prepričani, da bodo Angleži prepustili Sanghaj tako malo Mukdenu kot Kantonu. Ti vidijo trioglati boj, namreč boj Mukdena, Katona in Anglije za posest Sanghaja, najbogatejšega mesta Kitajske.

Če bo sklenil Čen kupčijo z Angleži, do angleška pomoč uničila mukdensko nevarnost. Če se bo pa Čen sprl z Angleži, se bodo slednji lahko poslužili severne Kitajske, da zdrobe Kantončane. Ostane pa še vedno en faktor, ki bo mogoče v gotovih okoliščinah odločilen, namreč Japonska.

Zastran poslavnega praznika "Washingtonovega rojstnega dne" ne izide jutri Glas Naroda. Prihodnja številka izide v sredo dne 23. februarja.

Človekoljuben čin nemškega učenjaka

Nemški učenjak, zakončan v džungljah Afrike, je ozdravil Palmerja, ki je zbolel na spalni bolezn.

CHICAGO, Ill., 20. februarja. — Honoré Palmer, čikaški kapitalist, njegova žena in dva sinova, so se nahajali 300 milj globoko v divjinah Afrike, ko je zbolel najstarejši sin Potter Dorsey Palmer na spalni bolezn.

Mr. Palmer je rekel, da je bila družba v divjini, tristo milj južno-zapadno od Nairobi, ko se je pojavila pri njegovem sinu mrzlica z znaki spalne bolezn, ki je običajna med afriškimi domačini.

Trideset milj proč, v neki stari nemški utrdbi, kamor je bil poslan od stare nemške vlade, ki je imela afriške kolonije pred svetovno vojno, je živel prof. Kleine. Imel je nalogo zdraviti domačine, ki so imeli spalno bolezn. Izza konca vojne pa je ostal tam kot uslužbenec Lige narodov.

Palmer je odvedel tjakaj svojega sina. Profesor mu je vbrizgal snov, katero je iznašala nemška znanost izza vojne. V teku štiri in dvajsetih ur, je rekel Palmer, da je postala temperatura njegovega sina zopet normalna. Po drugi in tretji tretjina dne je pokazala presikava krvi, da so bili uničeni bacili bolezn.

Dr. Morris Fishbein, urednik lista Journal of the American Medical Association, je rekel, da je to zdravilo tajno. Dotavil je, da se je poročalo, da so Nemci pomudili to zdravilo zaveznikom v zameno za povratek prejšnjih nemških kolonij, da pa so zavezniki to ponudbo odklonili.

Mladi Potter, njegova mati in maljši brat se še vedno mude v inozemstvu. Njegov stari oče, Potter Palmer je bil vodilni čikaški industrijalec.

DE VALERA

DUBLIN, Irsko, 20. febr. — Eamon de Valera, irski republikanski voditelj, bo v četrtek odpotoval v Združene države na krovu parnika "Roosevelt", da pričeva v sporu radi skladov, katere se je podpisalo v Združenih državah, da se podpre irsko republikansko gibanje.

Razirjenje ruskega banditstva.

MOSKVA, Rusija, 20. febr. — Čeprav kaznuje država poestne rope s smrtjo, je pričelo banditstvo tako prevladovati v deželi, da predstavlja narodno nevarnost in vsaki dan se poroča o novih izgredih.

Izključno le v namenu, da ukradejo svoto, ki je znašala nekako \$60, so umorili banditi v mestu Rjazan, v bližini Moskve Teodorja Kunina, njegovo ženo in pet

Na jezeru Como se je potopil parnik.

Parnik na jezeru Como v severni Italiji se je potopil s 720 romarji na krovu. — En človek je izgubil življenje, tri se pogreša in več kot sto jih je bilo ranjenih tekcm nočne panike.

ŽENEVA, Švica, 20. februarja. — Parnik s 720 ljudmi na krovu, kojih večina je obstajala iz katoliških duhovnikov, nun in romarjev, na čelu jim Mgr. Pagan, škof iz Coma, se je potopil na jezeru Como.

Našli so truplo enega romarja, dočim pogrešajo dva duhovnika in eno nuno. Sto ljudi je bilo poškodovanih; trideset med njimi resno. Vse so prevedli v bolnice. Domneva se, da je število žrtev še večje.

Parnik je prevažal potnike iz Leo, na drugi strani jezera, kamor so šli častit relikvije svetega Alojzija iz Gonzage. Ko so se bližali pristanišču Como, je prihitel glavni strojnik na poveljniški mostič ter obvestil kapitana, da vre voda v notranjost ladje in da se parnik hitro potaplja.

Kapitan je takoj ukazal polno paro, in romarji, ki so bili zbrani na krovu, prepevajoči himne, postali naenkrat panični, ko so se pričeli zavedati nevarnosti, v kateri se nahajajo. Sledili so divji prizori in temi, ko je divjal parnik v poskusu, da doseže pristanišče.

Duhovniki in nune pa so bile mirne. Nune so zbrale ženske na prednjem delu parnika ter jih pozivale, naj zaupajo v Boga, da bodo rešene. Škof Pagani pa je prevna slišni prizor na Galilejskem jezeru.

Strah večine je bil pomirjen, a šele potem, ko je skočilo preko krova kakih 200 ljudi. Medtem pa je parnik že dospel do pomola. Na srečo pa je bila voda plitva in oni, ki so bili spredaj, so bili kmalu izven nevarnosti.

Medtem pa so prišli na pomoč prebivalci Coma, ki so pobrali one, ki niso znali plavati.

Zadnji človek, ki je zapustil potapljačiji se parnik, je bil škof Pagani, ki ni hotel oditi, dokler niso bili rešeni vsi ostali.

Vzrok nesreče je skrivnosten, ker ni bilo nobene eksplozije in ker ni zadel parnik na nobeno skalo.

Otrok v Taganrogu je skupine profesionalnih zločincev v teku enega leta oropala ter pomorila 150 kmetov. Njih navada je bila zvezati noge in roke žrtev ter jih vleči po cesti na vrvi. Trupla se je pustilo na poljih, da postanejo plen uječi.

NEUSPEŠNOST PREMOGARSKÉ KONFERENCE V FLORIDI

Mrtvilo, ki je nastalo v pogajanjih med premogarji in delodajalci, je brezupno. — Obe strani sta prepričani, da bo ta teden konferenca prekinjena. — Premogarji nočejo odnehati. — V slučaju stavke bi bilo prizadetih 350,000 premo-gajev.

MIAMI, Fla., 20. feb. — Mrtvilo, ki je značilo dosedaj pogajanja med United Mine Workers of America in delodajalci iz centralnega tekmovajnega polja, ko se bo v ponedeljek zopet pričela skupna konferenca, bo trajalo še naprej.

Večje število delodajalcev in premogarjev, ki so prisostvovali konferenci, je odšlo v petek kmalu po zaključenju seje mezdnege podkomiteja v Havano. Potovanje bo trajalo do ponedeljka zjutraj. Čeprav se je vršilo v soboto več manjših konferenc med zastopniki obeh strani, ki so ostali v Miami, se je vendar splošno priznalo, da ni videti nobenega temelja za uravnavo.

Premogarji so prav tako odločni v svojem sklepu kot so bili kedaj poprej, da omalovažujejo vsak predlog, ki bi imel za temelj skrcenje plač, dočim izjavljajo delodajalci, da je edini mogoči predlog za novi mezdni kontrakt, ki bi stopil na mesto Jacksonville dogovora, neprestana tekmovalna mezdna lestvica, ki bi jim dovoljevala tekmovaliti z neunijskimi rovi West Virginije in Kentuckija.

Voditelji iz obeh strani odkritosrčno priznavajo, da so sedanji izgledi brezupni, ker ni nikakih skupnih tal za kompromis. Prevladujoče mnenje je, da se bodo delegatje odgodili v pričetku prihodnjega tedna, ker bi bila nadaljna pogajanja brezuspešna, razven če bi se pojavilo kako upanje na uspeh, ko se bo konferenca zopet sestala.

V slučaju, da se bo konferenca odgodila, bodo premogarji prenehali z delom dne 1. aprila, razven če bi medtem časom sklicali novo konferenco ter sklenili dogovor. Stavka bi se tikala 350,000 mož v unijskih poljih mehkega premoga v zapadni Pennsylvaniji, Ohiju, Illinoisu in v Indiani.

SLOVENSKE VESTI

V New York je dospel eden najboljših svetovnih šahistov Slovene dr. Vidmar. Udeležil se bo mednarodnega šahovskega turnirja, ki se bo vršil v Manhattan Square Hotelu. Turnirja se bo udeležil tudi svetovni šahovski mojster Jose R. Capablanca.

Dr. Vidmar bo najprej igral z ruskim mojstrom Aljechinom.

Lansko leto je dobil dr. Vidmar pri mednarodnem šahovskem turnirju na Semeringu drugo nagrado.

Z današnjim dnem se otvori v newyorški Grand Central Palace razstava Gradilne umetnosti. Razstava bo velikega pomena in velike važnosti. Nanjo so poslali največje družbe svoje izdelke

in tudi umetniki so zastopani v veliki meri. Pri tem je značilno, da je naš dobroznani rojak R. F. Vavpotič iz Astorie, L. I. razstavil modele treh zgodovinskih ladij, katere je obhudovalja vrednim trudom in največjo vestnostjo dogotovil v svojem prostem času tekom štiri let. Če zastran drugega ne, naj že vsaj zastranega poseti razstavo vsak newyorški Slovenec.

Armada bo dobila več hrane.

WASHINGTON, D. C., 20. feb. — Predsednik Coolidge je povečal armadno racijo od šest in trideset na petdeset centov na dan. Vojni department je izdal odlok, s katerim se je zmanjšalo težko polne opreme infanterije na maršu na 51 funtov.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste spoštevali svojo kari-rist in našo zanesljivo ter točno potrebo.

Dinarji		Lire	
Din. 500	\$ 8.45	Lir 100	\$ 5.05
Din. 1,000	\$ 16.90	Lir 200	\$ 9.80
Din. 2,500	\$ 42.25	Lir 300	\$ 14.40
Din. 5,000	\$ 84.50	Lir 500	\$ 23.50
Din. 10,000	\$ 169.00	Lir 1000	\$ 46.00

Za pošiljavo, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Nekajna po brzojavni plinu število v našim čas ter računamo na stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
Phone: CORTLANDT 4887
New York, N. Y.

Posebni podatki.
Prislojba za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$500. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za deti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" iskaja vsaki dan izveniški nedelj in pravnike.

Dopolni bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnik, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče namani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

POZOR NAROČNIKI!

Naša kampanja za nove naročnike jako dobro napreduje.

Par dni nato, ko smo priobčili naš poziv, so nam začeli pošiljati naročniki nove naročnike.

Pripomniti pa moramo, da nekateri ne tolmačijo prav naše ponudbe.

Do nagrade (knjig v vrednosti treh dolarjev) je upravičen edinole naročnik, ki nam pošlje šest dolarjev za novega naročnika.

Za mesto New York in staro domovino ta ponudba ne velja, ker je poština previsoka.

Nadalje ni upravičen do nagrade tisti rojak, kateri naroči zase Glas Naroda za celo leto. S tem šele postane naročnik. Ako hoče kot tak dobiti nagrado, mora pridobiti novega naročnika.

Tistemu, ki bi slučajno knjig ne hotel, se pripiše svoto treh dolarjev k naročnini.

Ta teden bo objavljen v našem listu seznam knjig, ki jih ima knjigarna Glasa Naroda v zalogi.

Iz tega seznama lahko izbere sleherni, ki nam pošlje naročnino za novega naročnika, za tri dolarje knjig. Kdor pošlje polletno naročnino, dobi za \$1.50 knjig.

Uverjeni smo, da se bodo naročniki z vso vnemo poslužili te ugodnosti. Ponudba velja do preklica.

MEHIKA

Mehiška vlada je pred kratkim plačala mednarodnemu odboru bankirjev svoto \$12,000,000 ter s tem zadostila vsem obveznostim zadolžnega dogovora izza leta 1925.

Vsega skupaj je plačala Mehika z obrestmi vred na \$15,000,000.

Ta čin mehiške vlade je baš v tem času velikega pomena.

Odbor bankirjev je pri tej priliki izjavil, da zasluži točno plačilo vseh mehiških obveznosti vse priznanje, posebno zategadelj, ker se je završilo v času, ko je notranji položaj v deželi "nekoliko zapleten".

Res je, da je notranji položaj zapleten, in sicer precej zapleten, poleg tega pa tudi vlada med Združenimi državami in Callesovo administracijo napeto razmerje.

Ni dolgo tega, ko je bilo to razmerje tako ostro, da ni dosti manjkalo, da se ni razvilo v vojno.

S tem, da je Calles točno zadostil finančnim obveznostim, je tudi ovrgel lažnjiva poročila, da snuje Mehika vojno proti Združenim državam, da podpihuje propagando proti severnemu sosedu.

Calles je tudi dokazal, da skuša obdržati med obema deželama prijateljske odnose ter za vsako ceno vzdržati mir.

Ako je bilo mogoče deželi, ki se nahaja v "nerednih razmerah" spraviti skupaj petnajst milijonov ter poslati denar v inozemstvo, je nadaljni dokaz, da skuša Calles storiti vse ter se poslužiti vseh sredstev samo da prepriča sovražnosti.

V slučaju nameravane vojne bi plačanje \$15,000,000 jako obremenilo Callesovo vlado, kajti vsaka država, posebno pa Mehika, potrebuje za bojevanje denar.

Upati je, da bodo nekateri vročekrvneži v Združenih državah sedaj prenehali rožljati z orožjem in da nekateri listi ne bodo več s tako vnemo hujskali na boj.

Predsednik Calles je nadalje izjavil, da je pripravljen zadeti pogajanja na tem ali onem temelju ter da bo njegova populativnost brezmejnja samo da bo ohranjen mir.

VELIKE ZALOGE SLONOVE KOSTI

Pred kratkim je bilo na nekem londonskem pomolu petdeset ton slonove kosti. Kost je bila prodana ja javni dražbi.

Mehika je pokazala dobro voljo. Še Washington naj jo pokaže pa kmalu ne bo nobenega govora več o mehiški krizi.

Novice iz Jugoslavije

Vse beograjske gimnazije zaprte.

V beograjskih šolah se je pojavilo toliko obolezosti za 'špansko', da so bile oblasti primorane k energičnim ukrepom. Te dni so bile zaprte vse beograjske gimnazije. Dijakom je med tem časom tudi prepovedano poseganje kinematografov in sportnih tekem.

Madžarski poslanik zapustil Beograd.

Dosedanji madžarski poslanik na jug. dvoru De Hory je zapustil Beograd. Imenovan je za poslanika v Rimu. Na kolodvor so ga spremili inozemski poslaniki in zastopniki jug. ministrstva vnanjih zadev. Nov madžarski poslanik za Beograd še ni imenovan.

Čehoslovaško-jugoslovaška brzojavna konferenca.

Julija meseca se bo vršila na Bledu čehoslovaško-jugoslovaška konferenca za izboljšanje brzojavne telefonske in poštne zveze. Cedaj obstoje med obema državama samo tri brzojavne linije, na katerih se iz čehoslovaške brzojavlja na leto približno 750,000 besed v Jugoslavijo.

Vsem članom zagrebskega gledališča odpovedano.

Te dni so prejeli vsi člani gledališča v Zagrebu pismene odpovedi, ki jih je podpisal namestnik upravnika g. Baeh. Odpovedi so motivirane s tem, ker je v proračunu znižana postavka za gledališče v Zagrebu za 4 milijone dinarjev in je za to potrebna nova razvrstitev članov zagrebskega gledališča. Računa se, da bo pri novih pogajanjih reduciran znoten del obojga.

Razbojniška tolpa v Hrvatskem Primorju.

Ponoči se je v gostilni Davida Gašparoviča v Triblju v Hrvatskem Primorju pojavilo pet oboježenih in maskiranih razbojnikov, ki so gostilničarja prisilili, da jim je izročil vso gotovino, kar je imel. Odnegli so 15,000 Din. Zandarmerija je odšla takoj na zasledovanje roparjev, vendar dosedaj brez uspeha.

Gripa v Južni Srbiji.

Grija, ki je razširjena že po vsej Evropi se je pojavila tudi v Skoplju. Z ozirom na nehigijenične razmere grozi Južni Srbiji v Macedoniji velika nevarnost. Umrljivost znaša približno deset odstotkov.

Kako se je dolžnik rešil upnika.

V selu Latkoviću v kolubarskem okrožju je bil zemljoradnik Lučić dolžan posestniku Milutinu Perišiću 25000 Din. Ko je prišel te dni Perišić k Lučiću po denar je dolžnik svojega upnika opijanjil ter ga potem ko ga je spremil preko nekega potoka, s kladivom udaril po glavi in vrgel v potok, kjer je nesrečni upnik utonil. Lučić je bil aretiran.

Posknežen samomor.

V zakladno bolnico v Zagrebu so prepeljali 25 let staro Marijo Metelko, rodom iz Tolmina, uslužbenko v tovarni trikotaja. Popila je večjo množino salmijaka zaradi rodbinskih razmer. V bolnici so ji nudili zdravniško pomoč.

Oklofutani načelnik umetniškega oddelka prosvetnega ministrstva.

Te dni se je zgledil v umetniškem oddelku prosvetnega ministrstva bivši upravnik subotiskega gledališča. Robert Matijević in prošil za sprejem. Ker ga šef Milan Dimović ni hotel sprejeti, ga je počakal na ulici da je prišel iz urada in mu potem sredi ceste po kratkem prerekanju priložil dve zausniči.

Pri zaslišanju na policiji je Matijević izjavil, da mu je Dimović rekel, da z igralci sploh ne razpravlja, kar ga je tako razburilo, da se je Dimovića dejansko lotil. Matijević je bil obsojen na tri dni policijskega zopora in je moral kazeti nastopiti. Načelnik umetniškega oddelka odločno zanika, da bi se tako izrazil o igralcih in je izjavil, da je Matijevića samo pozval, naj se zgleda pri njegovem sekretarju, ki mu bo potem poročal.

Majdičev mlin v Novi Kaniži pogorel.

V Novi Kaniži je izbruhnil požar v mlinu tvrdke Vinko Majdič. Mlin je gorel celo noč in je pogorel do tal. Škoda se ceni nad milijon dinarjev. Kako je požar nastal, ni znano.

JUGOSLAVIA IRENTA

Izpitni iz italijansčine za slovensko učiteljstvo

so se pričeli 20. novembra in so bili zaključeni 29. januarja. Pričel glasilo se je 28 učiteljev in 18 učiteljic. Pismena naloga se je glasila: Kako sem se pripravil za to izpiti? Poročilo v italijanskih listih pravi, da je imela komisija predsedke, prepričala pa se je, da se je večina kandidatov pripravila za izpiti z vso resnostjo. Kandidatninje so prestale izpiti vse, od 28 učiteljev so padli trije.

Zopet kriza v goriskem fašizmu.

Direktorij goriskega fašista je podal demisijo in o njej obvestil komisarja Barduzija. Poseben kumunike ni bil izdan pa tudi ni bilo potrebe, ker se ve, da bo Barduzijev naslednik dobil nalogo, vcepiti Gorico in glavno pravo fašistično mišljenje. Sicer pa kdo ve, koliko časa bo še trajalo, da izprebnejo troglavce primorske Italijane v prave fašiste. Gospodarstvo v Gorici in po vsej deželi gre pod zlo, na dnevnem redu pri merodajni gospodi so pa sami spori. Prepričani, prerokanja, jeza. Če pojde tako naprej, ne bo nobenega haska od obnovljene goriske pokrajine!

POZOR!

Redka prilika se nudi v stari domovini za nakup krasnega posestva, ležkega v Domžalski občini poleg glavne ceste proti Stobu. Posedstvo (Rodetovo) je oddaljeno par sto metrov od kolodvora "Domžale", farne cerkve in šole. Proda se hiša z lepim zasajenim vrtom in gospodarskim poslopjem, gozd, njive in travniki, katerih spada 30 oralov k posestvu, kakor tudi ves inventar za obdelavo zemljišč. — Plačilni pogoji ugodni. — Pojasnita daje interesantom: Josip Kuralt, trgovce, Domžale, Jugoslavija, Europa. (3x 21,23,24)

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

AMERIŠKA RADIO-INDUSTRIJA.

Čudoviti razvoj radia.

Razvoj radia, teliko kar se tiče znanstvene raziskave, kolikor praktične uporabe, je le zgodovina zadnjih let pretresujoče poglavje človeškega napredka. Zdi se nam kot da bi to bilo večeraj, ko je neki jako mlad italijanski inženir, Guglielmo Mareoni, presentil svet s svojimi eksperimenti z brezžičnim ali radio brzojavom. Že leta 1887 je bil nemški profesor Hertz pokazal, da ko se izproži električeta kondenzatorja, nastanejo neki nevidni valovi in da je mogoče zaslediti valove v daljavi nekotih metrov. To odkritje takozvanih Hertzovih valov, o katerih se je veliko pisalo, so vzbudili domišljijo mladega Mareonija. Uvidel je mogočnost, da bi se ti nevidni elektro-magnetni valovi uporabljali za brzojavljanje brez žic. Od par metrov je njegov brezžični skok napredoval do mnogih milj in ravno pred 25 leti je Mareoni prvi odposlal brezžične signale iz Newfoundlanda na Angleško preko oceana. S tem je bil ustvarjen temelj za brezžično brzojavljanje širom sveta.

Se predno se je to zgodilo, je novo polje brezžičnih komunikacij privabilo mnogo znanstvenikov in tehnikov. Dasi je bil Mareoni izvorni pionir na tem polju, je brezžični brzojav sedaj predstavljal skupno prizadevanje mnogih znanstvenikov.

Ameriško znanstvo in iznajdljivost je bilo odločile važnosti v razvoju radia. Treba le navesti taka imena kot prof. Pupina, Nikola Tesla — oba Jugoslovana, — A. Alexandersona, doma iz Švedske, De Foresta, Langmuira in mnogo drugih.

Brezžični telefon — ali radio v očjem zmislu — je le variacija brezžičnega brzojava. Brezžični telefon je postal mogoč, ko se je posrečilo prenašati po nevidnih valovih ne le pike in črtice brzojavnega alfabeta, marveč tudi izgovorjeno besedo.

Do svetovne vojne pa je bil brezžični telefon ali radio le malo razvit in nesposoben za praktično uporabo. Ali velikanski tehnični napredek, storjen vsled vojne sile, je kmalu postavil radio na praktično podlago. Že leta 1915 se je posrečilo eksperiment z brezžičnim telefonom preko oceana in ob koncu vojne je bil brezžični telefon na razpolago za zanesljivo zvezo čez precejšnje daljave in celo za zrakoplove.

Leta 1920 so inženirji Westinghouse and Manufacturing kompanije izvajali vrsto eksperimentov

z brezžičnim brzojavom iz svoje laboratorija v East Pittsburgh. Ljudje, ki so imeli doma sprejemne aparate, ker se jim je ljubilo prisluškovati k pikam in črticam brezžičnega brzojava (in teh amaterjev je bilo precejšnje število) so bili naprošeni, naj prislušajo k eksperimentom z brezžičnim telefonom in naj poročajo, kako se sliši. Westinghouse postaja je kmalu potem začela odposiljati glasbo gramofonskih rekordov. Novost govora in glasbe, prihajajočih čez zrak, je bila tako senzacionalna, da so si mnogi ljudje nabavili in instalirali cene radio aparate. (Konec prihodnjic.)

HITRO OZDRAVLJENJE NAHODA.

Iz Aten prihaja senzacionalna vest, da je storjen prvi korak za brzo ozdravljenje nahoda, ki se vsakič čezkrat kot vrvol v toli razkričano gripo. Grški zdravnik Zinukas je narave našel metodo, po kateri je mogoče odpraviti prehlad v relativno kratkem času 15 do 25 minut. V ta namen uporablja zdravnik dva posebna svinčnika, katera utakne zdravnik pacientu v nos in ju zveže z aparatom za diatermijo. Aparat se zveže s šibkim električnim tokom in zane proizvajati vročino. Uspeh se takoj pokaže, nos se v četrt ure očisti, glavobol poncha in nahod kratkoma izgine.

Misel, da bi se začel kurirati nahod s pomočjo diatermije, ni nova. Take poskuse so delali že pred 30 leti ter ugotovili, da se dajo z diatermičnimi elektrodami ozdraviti najrazličnejši katari v glavi. Metoda pa se ni obnesla, ker se je izkazalo, da ta procedura večkrat izzove opekline nosne sluzi.

Poskusi grškega zdravnika so danes morda popolnejši in toliko, v kolikor je nadomestil kovinske elektrone z napravami iz kavčuka. Električna toplota prihaja na ta način in zmernejši način v nosno votlino in s tem je tudi nevarnost opeklin kolikorotoliko odstranjena. Zdravniški krogi pa dvomijo, da se bo dala metoda grškega zdravnika s pridom uporabiti v praksi. Vsak zdravnik ne razpolaga z diatermičnim aparatom in zato bo treba nahod pač še naprej zdraviti po metodi prof. Bira, ki uporablja za izlečenje nahoda jodovo tinkturo razredčeno v vodi. Ta razredčena jodova tinktura se vsrkava v nos in bolnik je v najkrajšem času izlečen.

Peter Zgaga

V temni Afriki živi zamorsko pleme, ki je strašno krvoločno. Nekateri med njimi so celo ljudje-zreji.

Vztrajnim mislonarjem se je po srečilo celo pleme pokristjaniti, toda mržnje napram belim ljudem niso mogli zatreti v njih.

Ko je neki angleški znanstvenik potoval po onih krajih, je prenočeval pri nekem mislonarju. Mislonar mu je pripovedoval o svojih naporih in uspehih.

— Čudno se mi zdi, — je rekel znanstvenik, — da me zamoreci tako sovražno gledajo. Zdi se mi, da še vedno ne marajo belih ljudi.

— O, marajo jih že, — mu je odvrnil mislonar, — toda lepo morajo biti pečeni.

— Kako sta se pobotala z možem, ko je prišel zjutraj domov in brez denarja? — je vprašala soseda hudo zakonsko polovico. — Ponavadi se prepirata in kregata, danes zjutraj pa nisem ničesar slišala.

— Danes zjutraj je bil mir — On se ga je bil tako nacehal da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede jaz sem bila pa tako jezna, da niti ust nisem mogla odpreti.

V New Yorku ni posebnih novic.

Slamnikarska sezija je v polnem zaletu. Naši rojaki delajo, da je veselje. Tu tudi dobro zaslužijo. Posebno ženske so pridne. Pridne in praznovorne. O ni so mi sporočili, da je prinesla iz starega kraja bronasti kipee, kateri jih baje pomaga, da voč zasluži kot njene tovarišice. Ne rečem, kipee že nekoliko pomaga. Včas je pa tudi dobro, če se formanu nekotiko pošmira.

Prohibicijski urad je izjavil, da se je lansko leto porabilo v Ameriki v cerkvene svrhe petindvajset milijonov litrov zakramentalnega vina.

Petindvajset milijonov litrov, to je več kot šest milijonov galon. Splošno je znano dejstvo, da so Amerikanci pobožen narod.

Da so pa tako pobožni, bi pa človek ne verjel.

Živimo v modernem veku. Pravijo, da je človeštvo v tem veku jako pokvarjeno. Pa je res. Živel je možak, ki je imel lepo ženo in še lepo hčer. Bil je precej lahkoživ ter je včasih tudi skočil čez planko.

V hišo je zahajal neki mladi možki ter ostajal po cele večere. Nekega dne je pa pobegnil z njegovo hčerko.

Oče se ni mogel potolažiti. — Zakaj si ga pa puškal v hišo? — so ga vpraševali prijatelji. — Zakaj mi nisi pokazal vrat?

— Zato, ker nisem vedel, da leži za mojo hčerjo. Mislil sem, da hodi za mojo ženo.

Ženske so čudne.

Mladi fant je govoril v tihni noči svojemu dekletu: — Strašno te imam rad. Ti si najkrasnejše bitje na svetu. Nепrestano sanjam o tebi. Ti si luč mojega življenja, ti si moje upanje, ti so moje vse. Če hočeš, skočim v vodo zate. Ali hočeš biti moja?

Ona ga je verno pogledala ter ga vprašala: — Ali me imaš kaj rad?

Pred kratkim je bila sprejeta odredba, da se po radio ne sme nihče norčevati iz prohibicije.

Ta odredba je umestna. Da bi se po radio poslušali norčevanje iz prohibicije, bi bilo res nekoliko odveč.

Stvar je preveč žalostna, da bi človek bril norec iz nje.

Vse velesile se zavzemajo za razoroženje.

Slehrna pravi drugi, naj prične z razoroževanjem, češ, da je edino razoroženje edina jamščina za mir.

Toda nobena izmed velesil, ki drugim diktira pogoje za razoroženje, neče pričeti sama z razoroževanjem.

VREDNOST VLOŽNE KNJIŽICE

V pismih, ki jih prejemanj od strank, opazimo večkrat zagotovilo, da nalože pri nas denar, kakor hitro spravijo v to svrhu večji znesek skupaj.

Res je, da večji znesek več zaleže, ni pa to pravilen pričetek nalaganja. Dokler imate denar v žepu, v predalu ali mogoče celo v nogavici, je izpostavljen raznim nevarnostim, zlasti skušnjavi, da ga potrošite brez posebne potrebe.

Če pa naložite denar v sigurni banki, se tej nevarnosti izognete. Vložna knjižica ima poleg drugih tudi to prednost, da Vas laško obvaruje nepotrebnih izdatkov, ki so Vaša popolna izguba. Naložen denar je pa v slučaju resnične potrebe vrednosti, ki se ne da izraziti v številkah.

Vloge od \$5.— naprej obrestujemo po 4% za znesek, ki je vložen prvoga dne vsakega meseca. Poleg tega Vam nudi varnost, postrežbo in vse druge ugodnosti domača, po vseh Združenih državah priznana —

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

SPOMINI FRANCOŠKEGA VOJNEGA DETEKTIVA

Po "Narodnem Dnevniku".
CH. LUCIETO

(Nadaljevanje)

Bila je ura, ko so se zbirali številni oficirji vseh armad, ki so jim servirali raznobarne pijače. Ko sem vstopil v bar opirajoč se na svojo palico, ki je imela obliko berglje, in vlekkel nogo za seboj, so vsi oficirji, ki so me naravnost smatrali za svojega tovariša vstali in me pozdravili.

Jaz sem jim odzdravil in sem se predstavil.

"Komandant Luneau od štaba N...ske armade.

Mlad kapetan, ki se je tu nahajal, je stopil k meni in mi predstavil drugega za drugim prisotne oficirje, potem pa je dejal smehljaje se:

"Gospod komandant, navdušeni smo radi vašega prihoda. Ker ste pa v višjem činu kot mi, boste dovolili, da vam ponudimo funkcijo predsednika omizja.

"In vojnega komandanta!" je dodal nov prišlec, čisto mlad bataljenski šef kolonijanske pehote.

Zadonel je splošen krah. Ti mladi noreci so mislili, da so našli izborni priliko, da se norčujejo iz starega tepea, za kar so me smatrali.

Jaz sem pa svojo okorno zunanost le še pretiraval, in v svoji navidezni ospanosti vzdiknil:

"Predsednik omizja! vojni komandant! Toda presim vas, gospodje, ti častni naslovi se pa nikakor ne ujemajo z našim tukajšnjim posebnim položajem! Prvo bi že šlo, toda kar se tiče drugega častnega naslova se mi pa le zdi, da tukaj ni na mestu!"

"Motite se, dragi tovariš, mi je odvrnil bataljenski šef kolonijanske pehote. "Oficir, ki ima tukaj najvišji čin je švicarskim vojaškim oblastem odgovoren za red in disciplino med nami.

In z novim nasmehom je dodal: "Verjemite mi, da vam ne preostane nič drugega, kakor da se uklonite.

..... in da plačam za pijačo v trenutku, ko nastopam to službo! sem smeje dodal.

In poklical sem natakarja ter naročil:

— Vsakemu nov kozarček!

Irma Staub je sedela v udobnem naslonjaču na stekleni terasi, iz

Slaboten hrbet se hitro ojači.

Na hitro se takoj obrne, kakor hitro prilepíte Red Cross obliž.

Ako vas zaboli križ, če kaj težkega dvignete, ako ste pretegnili mišice v križu, če se vam je "v križu naselil prehlad", če trpite vsled lumbaga, si prilepíte Red Cross ledlčni obliž, in zadovoljni boste, ker vam bo skoraj takoj pomagano. Dosti vzroka je za nujna značilne uspehe. Obliž pomaga oslabilim in utetim mišicam. Povzroča neprestano avtomatično masažo z vsakim gibljajem telesa, odpravi strnjeno ter spravi kri v pravi tok na bolečem mestu. Največ dobrote pa povzroča zdravilo v Red Cross obližu, ki prodra v kožo ter gre naravnost v slabe, umete, okorele mišice, pomiri bolečine, pomaga utetim žvecem, spravi v red mišice ter vam vrne normalno moč.

Zagotovo vprašajte za Johnson's Red Cross ledlčni obliž z flanelastim ozadjem in dobili boste največjo pomoč v najkrajšem času. Po vseh lekarnah. —Advt.

KOLIZIJA AVTOMOBILA Z VLAKOM

Pri Kensingtonu, Me., v bližini Washingtona, je vlak vrgel s proge majhen avtomobil, v katerem se je nahajalo pet oseb. Vseh pet se jih je smrtno ponesrečilo. Na sliki vidite ostanke avtomobila.

katero je bil razgled na jezero, ter smehljaje opazovala prizor.

— Ta je pa drzna! sem si mislil. Ne smem zaostati za njo....

— Milostiva, sem dejal, dvignil svoj kozarček in se obrnil proti njej. Dovolite, da dvignem francoski oficirji ob naši prisotnosti svoje kozarec in napijejo lepoti, ter ji tako izkažejo čast, ki ji gre.

Dvignil sem kozarec v njeni smeri nadaljujoč:

— Na vaše zdravje!

Priklonila se je, zardela ter odgovorila.

— S tem večjim veseljem sprejemem vaš poklon, kajti do sedaj nisem bila predstavljena tem gospodom, in še nisem imela prilike jim povedati, kako zelo ljubim in občudujem Francijo, kar mi bodo dovoljeno izreči sedaj.

Potem je tudi ona dvignila svoj kozarec in dodala:

— Gospodje, napijem junaki francoski armadi! Napijem njenim dosedanjim in bodočim uspehom: Živela Francija!

In z neverjetno nesramnostjo, ki sem jo že poznal in ki sem jo v isti moral občudovati, je stopila k meni, rekoč:

— Gospod komandant, z ozirom na vašo starost bi bili lahko moj oče, zato dovolite baronici D'Asprement, koje soprog je padel na belgijski fronti, da vas poljubi. Pri tem bom mislila, da poljubim vso francosko armado.

Moji tovariši so do solz ginjeni prenavdušeno ploskali.

— Ne, tako, milostiva, sem dejal, vsekakor mora veljati vaš poljub najmlajšemu in najbolj junškemu med nami, letalskemu poročniku G-u, ki ga vam imam čast predstaviti.

Znova se je nasmehnila, rekoč:

— Naj bo!

In z ljubko kretinjo je vzela G-jevo glavo ter ga poljubila na navdušeno ploskali.

Mene je pri tem kar mraz sprečelo, medtem ko so vsi prisotni letaval. Lahko si predstavljate kako lepo bi to bilo, če poljublja Irma Staub mene, ki sem imel misljo, da jo aretiram!

Ko vidite, je bila ta ženska res neverjetno spretna. V prvem trenutku si je znala pridobiti srec vseh teh mladih ljudi. Igrala je svojo vlogo naravnost imenitno. Jaz pa sem bil vsekakor za svojo osebo zadovoljen s sledečima dvema točkama:

1. Bil sem tako preoblečen in maskiran, da me slavna špijonka ni spoznala.

2. Ker sem ji bil predstavil vse francoske oficirje, nastanjene v Luganu, sem lahko natančno opazoval, katerega bo skušala ujeti v svoje mreže.

Na podlagi tega sem lahko mirno pričakoval nadaljni razvoj dogodkov.

ZELO VAŽNE LISTINE IZGINEJO

Irma Staub je morala pričakovati zelo važnih uspehov, kajti igrala je svojo vlogo tako premišljeno in spretno, da tega kar nisem mogel verjeti.

V svoji vlogi vojne vdove je sprejemala z zavzeto resnostjo poklone, katere so ji delali vsak dan mladi oficirji, ki so kot metulji frfotali okoli nje. Toda vse je držala v gotovi razdalji.

Med onimi, ki so ji dan na dan stalno dvorili, se je nahajal tudi letalski poročnik G., ki je kar norel za njo in ji sledil kot senca, medtem ko se je ona navidez zelo malo zanimala zanj.

Nekega lepega dne je prišel v Lugano možak, ki ga nam je predstavila kot svojega svaka, grofa de Tirlomonta belgijskega diplomata, atašeya belgijskega poslanstva pri Vatikanu. Ta grof Tirlomont je bil krepka sportna postava in kljub svojim 50 letom še mladenič. Čeprav je bil v žalni obleki — "zalužem za svojo domovino!" mi je zaupal neki dan — se je vendar udeleževal vsih zabav, ki so jih organizirali naši mladi oficirji. V tenisu in v golfu jih je neprestano tepel, radi česar so bili divji. Čeprav nisem nič dvomil o osebnosti tega grofa Tirlomonta, sem takoj pri njegovem prihodu brzojavil svojim uradnim kolegom v Rim in v Le Havre, naj mi pošljejo natančnejših podatkov o tem človeku.

Iz Rima sem dobil vest, da ga tam prav nič ne poznajo, kar se mi je zdelo nekoliko čudno, toča iz Le Havre so pa prišle čisto druge vesti.

Od tam so me informirali, da je nahajal v špijnskem uradu generalnega štaba generala von Bis-singa* možak z imenom von Richter, bivši letalski oficir, ki so ga iz neznanih vzrokov premestili ter ga uporabljali za posebne misije. Poročilo je dodalo še sledeče:

— "Von Richter je tembolj nevaren, ker perfektno govori več jezikov, med temi francosko, na podlagi česar se mu je posrečilo prodreti parkrat, na različne načine maskiranemu, v naše trnjavsko ozemlje, za kar je dobil pruski red Rdečega orla prvega razreda.

*Generalni guverner od Nemcev med vojno zasedene Belgije. (Op. prev.)

Buckner bo baje odstopil.

WASHINGTON, D. C., 20. feb. Tukajšnji prijatelji Emory R. Bucknerja, okrajnega zveznega pravnika v New Yorku, izjavljajo da se bo kmalu umaknil v privatno življenje.

Že dalj časa je smatral Buckner dolžnosti svojega urada za preveliko breme in njegovi prijatelji so mu svetovali, naj se odpodije.

Dne 1. marca bo zaključil dve leti službe kot zvezni okrajni pravnik. Tekom večine tega časa je posvečal večji del svoje pozornosti izvedenju prohibicijske postave.

Izprtje 150,000 nemških delavcev.

DRAŽDANI, Nemčija, 20. febr. Unija kovinarskih delavcev je bila izprta od zveze delodajalcev v sporu radi delavnih ur, katere je hotel državni arbitracijski svet povečati od 52 na 53 ur na teden. Unija ni hotela tega sprejeti in 25,000 delavcev je zastavkalo. Delodajalci so odgovorili na to s tem, da so zaprli svoje tvornice ter zeli delo 150,000 delavcev.

Motoriziranje Orijenta.

SEATTLE, Wash., 20. febr. — Celi Orijent se je pričel hitro motorizirati. Dvesto in petindvajset avtomobilov bo poslanih v azijska pristanišča s parnikom President Jefferson.

Zastopani so bili vsi tipi avtomobilov, od najboljših do najcenejših. Večina je namenjena za Japonsko in Kitajsko, a dva bosta odšla v Tibet, preko mongolske puščave.

V Trnovem

pri Pirski Bistrici je umrl Anton Klun, posetnik in gostilničar, znani in spoštovan mož.

Med brati na Primorskem.

Morje je vrglo kot v neizmernem kotlu. Vali so vstajali, žužali dalje padali in ko so udarjali ob obal, so klokotali med razjednimi pečunimi in zamolklo potrkavali; od raztepenih valov so pene evrčale kot bi kipele. Silni vetrovi so se tepli nad gladino.

Tisti dan sem hitel ob obali v seminar.

"Za prefekta boš malim seminarščikom; sami kmečki fantje, sami domačini. Med voilstvom pa ni niti enega Slovana. Potolaji jih, sirotice, govoriš z njimi kot mati...."

Tako so mi govorili gospodje z dežele, ko sem se poslavljval od njih — v mali seminar.

Z neskončnim upanjem sem šel: "Vsaj jaz bom pri njih, da se bom z dečki pogovoril v jeziku, katerega so prinesli od doma, od mame.... Toplo jim bo, oživel bo zopet dom, pod domači, otroci, loze. Polja. In vedeli bodo, da je le doma ljubezen, iskrenost, resnica. In tujini je zahrtnost, v tujini je laž.... Ne verujte ji!" Kako lahak je bil moj korak....

Večer. Oljčni gaj se je upognil do tal, tako silno so suvali vetrovi. Umaknili smo se na verando in gledali na morje, ki se je pod nami bobotalo z lučkami kot nebo z zvezdami.

"Ti, lečko, koliko časa si že tu?" sem toplo nastavlil vprašanje.

"Non capisco piu sloveno, soltanto l'italiano.... Ne razumem več slovenski, le italijanski...."

"Tako daleč smo že?" Kot bi me s kladivom udaril po glavi. Zdal pa jim govori, da je njih dom na Slovenskem, da jih njihov oče, njihova mati ne bosta več razumela, da bosta klela uro, ko sta dala sina v šolo, da je postal poturica....

Šel sem v gaj med tepenje vetrov, da sem v miru razmišljaj. Poklical me je predstojnik in mi zabčkal: "Da mi ne boste z malimi spregovorili slovenske besede!"

Zdal sem doumnel onega ubožčka na verandi, ki po dveh mesecih, kar je bil z doma, ni več znal svojega materinega jezika.... Pa predno sem mogel njemu in vsem drugim na široko odpreti oči, tem siroticam, so me pognali.

Božični večer. Kdo dopove, kaj doživlja tiste ure. Ni ga človeka. Preveč je, prepolna je duša nečesa daljnega, nečesa neskončno lepega.... Tisti večer je šla moja ura h koncu. Še sem zadnjič zbral dečke za slovo. In tedaj sem jim povedal vse, kar mi je ležalo v sreči ko gora: "Radi vas sem prišel, dragi, sem.... Veste zakaj? Ker sem se bal za vas, bal, da bi vas moral naš narod izbrisati, vaši očetje, vaše matere objokovati kot izgubljene.... Ali ne vidite, kaj he godi z vami? Vi postajate tuji. Sram vas je, ker nas je malo sram vas je, ker vam govore, da nimamo zgodovine, kulture, da nimamo ničesar — razen sramotne sužnosti in barbarstva, oni pa so potomci večnega Rima...."

Za njimi hodite, ker vam pravijo, da ste sedaj tudi v slavni, da tudi v pripadate državi, ki ima dvatisočletno kulturo.... Fantje, bolje je, da se danes vrnete domov, tudi če ostanete preprosti seljaki. Sicer vas bo klel oče, klela mati, da se ju za vse žrtve, za prečute noči radi vas, sramujete, ker sta iz neznanega, zaničevanega naroda.... Vi ne smete nikdar pozabiti, da je vaš materni jezik — slovenski, da ste sinovi slovenskih mater, mučenic, ki imajo ljubezni do vas, da je ne izmerite vso večnost...."

Hotel sem iti. Tedaj so me dečki objeli in prosili: "Gospod, ne nam govorite, o tem nam govorite.... Gospod, saj smo nekoč govorili slovenski, pa so predstojniki kričali nad nami — ne upamo si več...."

In razodeki so mi vse: da ne smejo več domov pisati v domačem jeziku, le italijanski. Doma seveda ne bi razumeli, zato ne pišejo nič. Božični prazniki so, pa ne morejo mamiči in stu voščiti sreče in povedati jim, kako jim je hudo po njih....

Ubogi, kje bodo razumeli svoj narod, kje ga ljubili, če jim ga zagrinjajo v temo, odevajo v sramoto, pred njimi pa vadijejo neki drugi narod, ki je vsemogočen, ki ima najslajši jezik, ima največ svetcev, ki je takorekoč pred Bogom in ljudmi narod vzorov....

Kadar mislim na te reveček, mi je tako pri sreju, da bi zvel korobač in bi očistil tisto vilo nad morjem....

V noč je odmeval enakomerni ropot voza. Dva vranca sta sopla, da se pri voznih luči videla siva meglica, ki sta jo izdihavala v dolgih sopih. Tam v gozdiču je zdaj zdaj obupno jeknil pič, ki ga je ujeđa v sladkem smu zasacila. Kler živimo, se zvezdice pograivadeže, ko sem se poslavljval od njih — v mali seminar.

ina najslajši jezik, ima največ svetcev, ki je takorekoč pred Bogom in ljudmi narod vzorov....

Kadar mislim na te reveček, mi je tako pri sreju, da bi zvel korobač in bi očistil tisto vilo nad morjem....

V noč je odmeval enakomerni ropot voza. Dva vranca sta sopla, da se pri voznih luči videla siva meglica, ki sta jo izdihavala v dolgih sopih. Tam v gozdiču je zdaj zdaj obupno jeknil pič, ki ga je ujeđa v sladkem smu zasacila. Kler živimo, se zvezdice pograivadeže, ko sem se poslavljval od njih — v mali seminar.

Z neskončnim upanjem sem šel: "Vsaj jaz bom pri njih, da se bom z dečki pogovoril v jeziku, katerega so prinesli od doma, od mame.... Toplo jim bo, oživel bo zopet dom, pod domači, otroci, loze. Polja. In vedeli bodo, da je le doma ljubezen, iskrenost, resnica. In tujini je zahrtnost, v tujini je laž.... Ne verujte ji!" Kako lahak je bil moj korak....

Večer. Oljčni gaj se je upognil do tal, tako silno so suvali vetrovi. Umaknili smo se na verando in gledali na morje, ki se je pod nami bobotalo z lučkami kot nebo z zvezdami.

"Ti, lečko, koliko časa si že tu?" sem toplo nastavlil vprašanje.

"Non capisco piu sloveno, soltanto l'italiano.... Ne razumem več slovenski, le italijanski...."

"Tako daleč smo že?" Kot bi me s kladivom udaril po glavi. Zdal pa jim govori, da je njih dom na Slovenskem, da jih njihov oče, njihova mati ne bosta več razumela, da bosta klela uro, ko sta dala sina v šolo, da je postal poturica....

Šel sem v gaj med tepenje vetrov, da sem v miru razmišljaj. Poklical me je predstojnik in mi zabčkal: "Da mi ne boste z malimi spregovorili slovenske besede!"

Zdal sem doumnel onega ubožčka na verandi, ki po dveh mesecih, kar je bil z doma, ni več znal svojega materinega jezika.... Pa predno sem mogel njemu in vsem drugim na široko odpreti oči, tem siroticam, so me pognali.

Božični večer. Kdo dopove, kaj doživlja tiste ure. Ni ga človeka. Preveč je, prepolna je duša nečesa daljnega, nečesa neskončno lepega.... Tisti večer je šla moja ura h koncu. Še sem zadnjič zbral dečke za slovo. In tedaj sem jim povedal vse, kar mi je ležalo v sreči ko gora: "Radi vas sem prišel, dragi, sem.... Veste zakaj? Ker sem se bal za vas, bal, da bi vas moral naš narod izbrisati, vaši očetje, vaše matere objokovati kot izgubljene.... Ali ne vidite, kaj he godi z vami? Vi postajate tuji. Sram vas je, ker nas je malo sram vas je, ker vam govore, da nimamo zgodovine, kulture, da nimamo ničesar — razen sramotne sužnosti in barbarstva, oni pa so potomci večnega Rima...."

Za njimi hodite, ker vam pravijo, da ste sedaj tudi v slavni, da tudi v pripadate državi, ki ima dvatisočletno kulturo.... Fantje, bolje je, da se danes vrnete domov, tudi če ostanete preprosti seljaki. Sicer vas bo klel oče, klela mati, da se ju za vse žrtve, za prečute noči radi vas, sramujete, ker sta iz neznanega, zaničevanega naroda.... Vi ne smete nikdar pozabiti, da je vaš materni jezik — slovenski, da ste sinovi slovenskih mater, mučenic, ki imajo ljubezni do vas, da je ne izmerite vso večnost...."

Hotel sem iti. Tedaj so me dečki objeli in prosili: "Gospod, ne nam govorite, o tem nam govorite.... Gospod, saj smo nekoč govorili slovenski, pa so predstojniki kričali nad nami — ne upamo si več...."

In razodeki so mi vse: da ne smejo več domov pisati v domačem jeziku, le italijanski. Doma seveda ne bi razumeli, zato ne pišejo nič. Božični prazniki so, pa ne morejo mamiči in stu voščiti sreče in povedati jim, kako jim je hudo po njih....

Ubogi, kje bodo razumeli svoj narod, kje ga ljubili, če jim ga zagrinjajo v temo, odevajo v sramoto, pred njimi pa vadijejo neki drugi narod, ki je vsemogočen, ki ima najslajši jezik, ima največ svetcev, ki je takorekoč pred Bogom in ljudmi narod vzorov....

Kadar mislim na te reveček, mi je tako pri sreju, da bi zvel korobač in bi očistil tisto vilo nad morjem....

V noč je odmeval enakomerni ropot voza. Dva vranca sta sopla, da se pri voznih luči videla siva meglica, ki sta jo izdihavala v dolgih sopih. Tam v gozdiču je zdaj zdaj obupno jeknil pič, ki ga je ujeđa v sladkem smu zasacila. Kler živimo, se zvezdice pograivadeže, ko sem se poslavljval od njih — v mali seminar.

Z neskončnim upanjem sem šel: "Vsaj jaz bom pri njih, da se bom z dečki pogovoril v jeziku, katerega so prinesli od doma, od mame.... Toplo jim bo, oživel bo zopet dom, pod domači, otroci, loze. Polja. In vedeli bodo, da je le doma ljubezen, iskrenost, resnica. In tujini je zahrtnost, v tujini je laž.... Ne verujte ji!" Kako lahak je bil moj korak....

Večer. Oljčni gaj se je upognil do tal, tako silno so suvali vetrovi. Umaknili smo se na verando in gledali na morje, ki se je pod nami bobotalo z lučkami kot nebo z zvezdami.

"Ti, lečko, koliko časa si že tu?" sem toplo nastavlil vprašanje.

"Non capisco piu sloveno, soltanto l'italiano.... Ne razumem več slovenski, le italijanski...."

"Tako daleč smo že?" Kot bi me s kladivom udaril po glavi. Zdal pa jim govori, da je njih dom na Slovenskem, da jih njihov oče, njihova mati ne bosta več razumela, da bosta klela uro, ko sta dala sina v šolo, da je postal poturica....

ima s kohl in sekirami: "Ce ne pustite našega gospoda takoj v miru domov, vam razbijeva butice...."

In dvanajst od kokaina opojenih junakov je povedalo dvignjene pesči Vi — nečvredne usi...."

Gospod je sredi med njimi vstopil v župnišče in trikrat zavrtel ključ....

Dvoboj radi najemnine.

SRANTON, Pa., 20. februarja. Dva črnca, kojih eden je bil oborožen z britovijo, drugi pa z revolverjem, sta se spoprijela večeraj v neki boarding-hiši v West Serantonu in ko je bil boj končan, je bil mrtev Samuel Gatewood, star 32 let, dočim je zaprla policija kot ubijalec William Cantyja, starega 31 let.

Canty je povedal policiji, da se je prepiral z Gatewoodom, ker ni hotel slednji plačati najemnine za sobo.

— Sklenila sva izvojevati to ter se zaprla v neko sobo, — je rekel ubijalec. — Gatewood je potegnil britev, jaz pa revolver. Spoprijela sva se, a jaz sem ustrelil.

POZOR ROJAKI!

V zalogi imamo še nekaj knjig VODNIKOVE DRUŽBE. Kdor nam pošlje \$1.50, mu jih pošljemo. Zbirko tvorijo štiri knjige — dva romana in dve pončni knjigi.

Uprava Glas Naroda.

NAPRODAJ POSESTVO

v Doljni Brigi pri Kočevju. Za podrobnosti se obrnite na notarja Sajovec v Kočevju ali na lastnika John Stamfel, 295 Remsen St., Jamaica, N. Y.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDE. DRŽAVAH.

PRVI SKUPNI VELIKO-NOČNI IZLET V JUGOSLAVIJO s parnikom "France"

dne 2. APRILA 1927.

Na parniku nam je dodeljen poseben oddelek z lepimi kabinami po 2, in 4, postelje v sredini parnika. Potnike bo spremljal naš uradniški skozi do Ljubljane ter pazil na prtljago, da bodo potniki tem udobneje in brezskrbno potovali

Vozni listi III. razreda stane do Ljubljane \$111.78 z vojnim davkom in železnico vred, za ven in nazaj pa \$202.— in \$5.— za vojni davek.

Kdor je namenjen potovali domov za Veliko Noč, naj se čimprej prijavi.

DRUGI SKUPNI IZLET s parnikom "PARIS" 14. maja 1927.

TRETJI SKUPNI IZLET z najnovejšim parnikom "LE de FRANCE", 2. julija 1927.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Z nobenimi ljudskimi besedami ali lepimi slikami ne privzbujajo moških HELMAR.

Pač pa globoka zasluga polne tebačne kakovosti. In HELMAR kadilci poznajo vrednost.

Tisočeri moški začno vsak dan kaditi HELMAR. Enkrat boste tudi vi začeli kaditi HELMAR. — Naj bo danes ta dan.

SIRJENJE GRIPE V BUDIMPEŠTI

Iz Budimpešte poročajo: Epidemija gripe zavzema vse širje dimenzije v mestu in provinci. V nedeljo in soboto je bilo sprejetih v budimpeštarskih bolnicah 183 oseb, obolelih od gripe. V teh dveh dneh so umrle vsled gripe 3 ženske. V provinci je zabeleženih 8 smrtnih slučajev. V mestnih šolah v Budimpešti je obbolelo 25 odstotkov učencev.

SKRIVNOSTNA GOSPA.

ROMAN.

Za Glas Naroda priredil G. P.

17 (Nadaljevanje.)

Odprija je s preprogo pokrita vrata ter odšla po stopnjicah navzdol v grobnico. Bilo je temno tam notri in le par malih okene je puščalo noter luč.

Danes ni jemalo ozračje v grobnici Uršuli sape, pač pa se je izvanredno dobro počutila. Zdelo se ji je kot da so stopile tukaj od nje vse skrbi in čudovita tišina, je legala kot balzam na rane, katere ji je zadalo življenje.

Pričela je božati mala angelja ter si mislila: — Ona, ki spi tukaj pod težkim mramorjem, je zavidanja vredna.

Kedaj je bila pač rojena in kedaj je umrla, ta Betina Roden, koje davno zamrla osebnost se je vedno vsiljevala njenim mislim?

V molitveni knjižnici je stala letnica 1806. V dotičnem letu je še živela, kar je bilo sedaj dokazano.

Herbert je prišel mimo kapele. Vrata je našel pripravljena in ne da bi nadalje razmišljeval, je pokukal noter. Ker ni opazil nikogar, je vstopil. Nehote se je ozrl na prižnico.

Manjkal je ključ k grobnici.

Takoj je pričel misliti na Uršulo ter jo našel, zatopljeno v globoke misli pred mramornatim sarkofagom.

Kako čudno je bilo to! Kaj neki jo je vlekle semkaj? Stopiti je moral tik poleg nje, predno se je predramila iz sanj.

Prehitila je njegovo vprašanje ter vprašala:

— Zakaj manjka tukaj rojstni in smrtni datum? To me muči ker spada oboje pod ime.

Prisenčen se je ozrl vanjo.

— Koko morem vedeti to, draga Uršula, kajti Betina Roden je umrla že pred več kot stotimi leti.

Uršula je odgovorila trdno:

— Datum rojstva in smrti se da gotovo še ugotoviti.

Herbert je zmedel z ramama:

— To je nevažno, Uršula, ker se je izgubila cerkvena knjiga iz časa ko je živela Betina Roden. Obstojče knjige ne sežejo dalje nazaj kot do generacije po Betini. Francoz je bil takrat v pokrajini in mogoče je to v zvezi s tem.

— Ah, tako, — je rekla z zategnjenim glasom. Razumela je na mreč sedaj besede, ki so stale pod njenim imenom.

Herbert je zrl z žalostjo na Uršulo. Priti je moral v grobnico, da uživa njeno navzočnost, kajti v splošnem se ga je vedno bolj in bolj izogibala.

Pred vsem si je želel pogovora z njo, ter hotel biti pri tem nemoten. Hotel jo je prositi naj mu da vsaj malo upanja ker ne more vrjeti, da bi nikdar ne hotela postati njegova. Le prijazen žarek upanja je hotel iz njenih oči, ničesar drugega. Njegova mati je že večkrat namignila, da je že čas, da si poišče ženo in da bi bila Malvina primerna partija zanj.

Moral se je na tihem smehljati.

Mogoče je bila Malvina enkrat prava zanj, a le, dokler ni poznal Uršule.

Uršula je zopet pričela sama govoriti.

— Škoda, da ni mogoče dognati, kedaj je umrla Betina. Mislim, da ni še preveč dolgo tega.

— Betina Roden in vedno zopet Betina Roden! Kaj te briga ta že davno zamrla, tebe, mlado in cvetoče življenje? — je rekel.

Uršula je mislila na sliko v stari molitveni knjižnici, in na besede, zapisane poleg:

— Kedaj rojena in kedaj umrla naj bo vklesano pod moje ime, ko bom počivala spodaj.

Ali se sme pustiti željo mrtve neizpolnjeno?

Hotela je pripovedovati Herbertu o knjižnici in o tem, kar je bilo zapisano v njej, a izraz Herbertovega obraza ji je to onemogočil. Njegove oči so bile obrnjene vanjo z veliko nežnostjo in mislil je na vse druge stvari kot to, kar je zanimalo njo.

Odvnila je:

— Prav imaš, Herbert, mrtva me ne zanima, a k rednemu nagrobnemu spomeniku spadajo podatki.

On je zmajal z glavo. Kako trdovratna je bila Uršula v svojih zahtevah glede letnice, za katere se ni dosedaj brigal še noben član družine.

Rekel je mehko:

— Pojdiva zopet gor na svet, kajti tukaj doli je vlažno ter bi se lahko prehladila.

Pričela je zapenjati suknjo.

— Ne bila bi rada bolna. Rada bi takoj umrla, da bi spala kot ona tukaj.

— Pojdi, — je rekel Herbert skoro strogo. Dobro, da ni bila navzoča teta Elizabeta, ker bi drugače iz besed Uršule zopet sklepala na odnošaje med njo in Betino Roden.

Kot preplašeno dete je sledila Uršula Herbertu iz kapele.

*

Minuli so božični prazniki in prišel je januar. Gospa Konstanca in teta Elizabeta sta vedno bolj pozorno motrili Herberta in Uršulo in obe sta bili mnenja, da kaže Herbert celemu svetu svojo ljubezen, dočim je ostala Uršula skrajno rezervirana in zaprta.

Nekega večera je sedela cela družina v veliki sobi. Just Roden je razpravjal s Herbertom o prednostih zaženjenih in predragih strojev in tedaj se je oglasila teta Elizabeta:

— Dragi brat, obrni se vendar s svojo prošnjo na družinski strah. Mogoče bo črna, molčeca gospa pripravljena pomagati ti.

Just Roden nje zrl temno. Vrag naj vzame njegovo staro teto, ki je vedno spravljala te neumnosti na dan!

In poleg tega še v navzočnosti Uršule.

Čeprav ni obstajalo ničesar nadnaravnega, ni bilo treba Uršulo izvedeti za te neumnosti. Bila je nežna ter bi se lahko razburila. Just Roden je po očetovski ljubil Uršulo ter ni pustil, da bi se ugrajalo neumnosti z njo.

Nikdo ni odgovoril na besede tete Elizabete. Moška sta pričela govoriti še bolj na glas, le mlada Marija se je s teto Elizabeto ozrla na Uršulo, ki je sedela na nizkem stolu ter razmišljala.

Nekaj časa pozneje, ko ni nikdo več pazil nanjo, je naenkrat vprašala, kot zdrumljena iz sanj:

— Ah imate na Trenbergu hišni strah? Kdo je črna, molčeca gospa, katero si omenila, teta Elizabeta?

Just Roden je rekel jezno:

— Teta Elizabeta ljubi prav posebno strahove in slične prikazni. Ne dovolj, da bi ona okužila tudi tebe.

Teta Elizabeta je molčala, ustrahovana od brata in Uršula ni kazala nobenega zanimanja, da izve še kaj več.

VAŽNA IZNAJDBA

Inženir J. Legg, ki je zaposlen pri Westinghouse družbi, je iznašel fotografski aparat, kateri na prvi 2500 slik v sekundi. S tem aparatom je mogoče kinematografirati blisk.

Strie Just očitno ni ljubil takih pogovorov in to ji je zadovoljalo, da je bila zadovoljna.

Herbert je bil vesel, da je pohitel preteči oblak tako hitro mimo.

Teta Elizabeta se je v resnici nevrjetno obnašala. Uršula ni ničesar slutila in le malo je manjkalo, da ji ni povedala teta Elizabeta naravnost v obraz, za kaj jo smatra.

Dobro, da je šel kelih zaenkrat mimo.

Čudno je bilo seveda marsikaj, kar je bilo v stiku z Uršulo, a končno se je lahko vse to pojasnilo s slučajem. Episodo v gozdu je bilo lahko pojasniti s halucinacijo. Kmet se je v svojem razburjenju v zadnjem trenutku stresel ter dal pistoli drugo smer.

Dr. Sursen je prišel, kot vsaki večer, da preživi eno uro s kramljanjem.

V veliko nezadovoljstvo Juliane ga je oče takoj zapletel v pogovor glede velikih prednosti nekaterih poljedelskih strojev, s katerim se je morala zadovoljiti.

(Dalje prihodnjič.)

VALENTIN KATAJEV:

Srečni obročki.

(Nadaljevanje.)

— Ljudmila, — je urno in vroče zašepetalo dekle, — jaz vas dobro poznam: pozabili ste nekoga tukaj na mizi svojo sliko, pa sem jo spravila: takoj sem se zaljubila — tako je lepa.

Dekle si je vtaknilo prste za ovratnik in pokazalo ogel zmečkane fotografije. Povesilo je oči in postalo živordeče. — Kako je pa vam ime?

— Paška. Ali hočete v kino? Demonstrira se prav zanimiv program: "Ženska z milijardami" — prvi del.

— Ne smem, oče ne mara.

— Pa kar brez dovoljenja!

— Bog varuj — če odidem, me ne bo pustil nazaj. Mamica pa je še hujska. Ima svojo stojnico na Suharjevem trgu. Tako strogi so starši, da je groza! Stanujem na Sretenki — v Prosvinjini ulici, nedaleč od tod, hiša št. 3, na dvorišču, levo od vrat.

— Kaj pa bo z nama, Ljudmilčica?

— Bo pač tako. Le vrzite urno obročke, oče prihaja.

Komaj je pričel Paška metati obročke, se je vrnil oče z gorjačo. Gledal je hčerko kakor divja zverina. Paška je moral oditi, ne da bi kaj opravil. Ko pa je prišel prihodno nedeljo, je videl, da je šotor zabit z deskami. Na izvesku je stalo: — Amerikansko praktično metanje obročkov 40 kosov 25 kopejk. — Zraven je bila narisana na sinjem ozadju zelena papiga z rožnatim repom, ki je držala obroček v kljunu. — Veter je nosil z drevca mimo papige rumeno lipovo listje in je pometal z njim okoli šotora; gre dice so bile vse pomandrane. Okoli ni bilo nobene duše. Jesen.

Tedaj se je spomnil Paška vedežvalniških besed: tebi je na poti priletni možki, imel boš potem veliko nepriliko... zelena papiga ti bo prinesla srečo za vse življenje. Postal je tako otožen in tako hud na bedasto ciganko, da ni moči povedati. Paška je zažugal papigo s pestjo in je šel, kamor so ga nesle noge. skozi obledeli prazni dreved in mrzel veter, ki je pihal na vse strani. Dan je bil mrk, jesenski, nemiren. Proti starikavi cerkvi — zeleni in beli — je res stala hiša št. 2. Paška je stopil na dvorišče in je zavil na levo, a ni vedel, kam naj gre. Zdad je zaigrala sredi dvorišča lajna, na lajni pa je sedela zelena papiga z zelenim repom in zrla Paško z okroglim, izzivajočim očesom, ki je imelo voščeno nurenico. Kmalu se je odprlo v drugem nadstropju okence. Iz okene je pogledala nežna ročica in vrgla na dvorišče v papirček zaviti novič. Skozi dvoj-

no okno nad vrati, posejano z zreljano pestro prejco, sredi belih zastorov, je ugledal Ljudmilo. Veselo ga je gledala, se stiskala s cvetočim licem ob steklo, delala je znake s prsti, mahala z roko, majala z glavo, vabila — ni bilo mogoče razumeti, kaj hoče. Paška je tudi pričel razlagati z rokami: stopi no ven, ne zmeni se za starše, brez tebe ne morem živeti. — Tedaj pa je odsunila Ljudmilo debela, brkata ženska v turški pisani rutii, zaprla okno in zažugala Paški s prstom.

Paška je odkrival domov in se mučil dva tedna, potikajoče se ponoči po Prosvinjini ulici. Strašil je ljudi, ki so mislili, da je tat. Slednje je postal ves obupan. — Tri tedne pozneje si je osnažil v nedeljo čevlje in suknjo, s prekuhvanim čajem, si povezal rožnato ovratnico, očedil s kremo čevlje in šel kar z glavo skozi zid, da ponudi roko in srce. Vrata mu je odprla Ljudmilčica sama, — pogledala ga je, zastokala, se prišla z ročico za srce, — Paška pa je šel mimo nje kar v sobo, kjer so pili starši po maši čaj z mlekom.

— Dober tek! Oprostite, očka, tudi vi, mamica, oprostite, zame ni več življenja brez Ljudmilčice. Ko sem jo zagledal, sem bil izgubljen. Storitve, kar hočete, nimam pred vami kaj prikrivati: sem izučen ključavničar, plača 6. razreda in v doklade, žganja ne pijem, včlanjen in zavarovan sem pri strokovni zvezi od leta 1917, a li mentov nikomur ne plačujem, tako, da je tudi v tem oziru vse v redu.

— Jaz nisem za vas noben očka, — je zakričal stari z narejenim glasom, — tudi moja soproga ni za vas nobena mamica! — Glejte, da jo odkurite!

— Kakšna moda je spet to: poslušaj lajne in na stanovanju nadleguje neznanje ljudi — je pri trdila z basom soproga.

— Kar pustite svoje abotne misli! Prosim lepo! Videli smo že boljše žene! Šesti razred, to pa je kaj! Našo Ljudmilo — je lani snubil hišni upravitelj iz Mjasićke ulice, pa še tega smo odslovili. Le pojdite, državljani, iz stanovanja! Dekle pa bomo djali pod ključ — glejte no! Ne potrebujemo ključavničarja, zlasti ne, če je pri komunistih.

— Meni vrže samo metanje obročkov do 1000 rubljev čistega dohodka vsako sezijo, — je razklačeno pripomnil očka, — pa še dobitkov imam za 500 rubljev. Ljudmila potrebuje moža s kapitalom, da podjetje razširimo. Skratka: Na svidenje!

— Torej ne marate privoliti?

— Ne bomo je dali! — je zavil očka.

NE OBUPAJTE

Če imate težave z boleznimi in bolečinami; če ste utrujeni, če imate glavobol, neprebravo, nespečnost; bolešno oddajanje vode, pijte dosti vode in poskušajte

Slavni odvajalni pomirjevalec. Narodno zdravilo Holandske izza 1696. Tri velikosti pri lekarnarjih. Garantirano. Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki škatli. Ne kupujte nadomestkov.

— No, dobro, — je rekel Paška grozeče, — če mora biti kapital, da se razširi podjetje, potem je igra končana. Se še utegnete nam spomniti! Bom vam tako zagodel, da... Zbogom, Ljudmilčica, pa nikar ne obupaj, čakaj me!

Ljudmilčica je sedela v veži na skrinji in je obupno vila roke. — Paška je stisnil čeljusti, odšel iz hiše in krenil na Suharjev trg in si kupil oster kuhinjski nož. — Prišel je domov in se zaklenil. Zima je prišla in šla. Iz čistih ribnikov so vozili led na saneh. Paška je pridno hodil na delo, ni zamudil nobene ure, ponoči pa je sedel v zaklenjeni sobi in sosedje so slišali pri njem tiho žvenketanje — nemara se je učil igrati na gitari? — Bogve? Reka se je odprla. Solnce je pričelo pripekati. Drevesa so zazelnela. Na čiste ribnike so pripeljali z vozovi čolne. Fotografii so razobesili po drevedih svoje mesečne noči in kremejske dekoracije. Zvečer so se pričeli ljudje sprehajati po drevedih.

Redno vsako nedeljo je šel Paška na čiste ribnike, da pogleda, ali se je pričelo metanje obročkov. Šotor je bil zaprt. Zelena papiga z rožnatim repom je sedela v sinjem ozadju, ki je obledelo od dežja in snega, ter držala v kljunu obroček. Vrh njega so visele sveže lipove veje. Paška je bil ves mršav in mračen.

Ko je prišel neko nedeljo k šotoru, je videl, da je odprt. Ob vratih so se gnetli radovedneži. V šotoru so jasno gorele lučke. Slišalo se je kovinsko rožljanje in smeh.

Paška je porinil s pleči množico narazen in stopil k mizi. Iznad strlečih ličnih oči so mu sijale razvnete oči. Ljudmilčica je pobirala obročke. Ko je vstopil, je izgnila rdečica z njenih lic; postala je pozorna. Očka si je naravnal očala in stopil nekoliko nazaj.

— Dovolite, tovariši, — je rekel Paška mrko, odrinil s pleči fanta, ki je metal obročke, in je pokimal dekletu, ne da bi se ozrl na starega. Izročil amu je obročke, kakor da bi ne bila živa. — Dotaknil se je njenih mrzlih prstkov in vrgel na mizo trojačo.

— Tri rublje! No, tovariš, kar enokoliko pripeljite, da boste zveli samovar, — so hihitali zadaj.

Paška se ni ozrl; vzjel je obroček in ga malomarno spustil. Nož se ni niti pretresel. Začel se je kratak udarec. Obroček je zadel in obvisel, ne da bi zadel rezilo. Stari se je hitro počesal po nosu in previdno postavil pred Paško škatljo sladkarij. Paška jo je porinil na stran in vrgel — kakor po naključju — še drugi obroček. Tudi ta je obšel prav tako hitro in lahko na drugi nož. Stari se ni utegnil prikrevasiti do police, da bi vzel drugo škatljo peciva, ko je Paška zagnal za njim tri nove obročke; tudi ti so se lahko vsedli na tri nove žeblice. Ljudje so utihnili.

Stari se je obrnil k Paški in je začel mežikati. Temna kaplja potu mu je lezla kakor stenica po čelu.

— No, očka, kako naj bo z vašo Ljudmilčico? — je vprašal Paška napol glasno in se ravnodušno ozrl na okrog.

— Ne dam je! — je rekel očka z dečkim glasom.

— Ne daste? — je dejal Paška zaspano, — prav je. Čuj, fante, skoči k Pokrovskim vratom po enokolk, natovoriš boš samovar. Bežite stran, očka, prosim!

Paškin obraz je postal železen. Na čelu mu je nabreklih vejica. Njegovo vzdignil napeto roko. Iz njegovih prstov so urno zleteli bliski. Noži so brneli, nenadoma žarkasti po obročkih. Množica je

tučila, pekotala, naraščala. — Od vseh strani so tekli k šotoru novi ljudje. Paška je komaj videl cilj. Oči so mu raztreseno blodile po šotoru. Bil je strašen. Noben obroček ni padel v vrečo. Pet minut pozneje je bilo vse končano. Paška si je obrisal čelo z rokavom. Množica je naredila prostor. Pred šotorom je stal vozček.

— Natovori! — je rekel Paška postreščku.

— Kaj bo zdaj? — je težko izpregovoril stari in zacepetal pred policami.

— Nič ne bo. Pometal bom vso to bedarijo v ribnik, pa je stvar končana.

— Kako to, državljan? — je zastokal stari po žensko. — Saj je samo blago vredno, državljani, 40 červoncev, obrtno dovoljenje pa še posebej.

— Kaj mi je mar! Četudi je 100 červoncev vredno! Vse je moje. Ničesar nisem ukradel, vse sem pošteno zadel. Inam prič. Celozimo sem se uril; še spal nisem. Zdad bom storil, kar hočem. Če hočem, bom vse obdržal zase, če pa hočem — bom pometal v ribnik.

— Tako je, — je navdušeno zakričala množica, — lahko prisemožemo. Čuj, gramofona pa res ni potreba potopiti.

Prostovoljni pomagači so hitro natovorili zvrhani vozček.

— Odpelji! — je rekel Paška.

— Kam bom odpeljal? — se je zaemiril starec, — če je tako, državljani, ne smem niti misliti, da bi se vrnil domov. Saj ne boš vsega potopil!

— Bom, — je rekel Paška. — Pelji na most.

Živ obroč ljudi je obdal vozček. Postrešček je potegnil in se ustavljal ob pristanišču za čolne. Paška je pobral lakaste škornje, ki so ležali vrh vozčka, in jih vrgel v vodo. Množica je vzdihnila.

— Stoj! — je zakričal stari s tujim glasom in je skočil k vozčku, — ne več!

Tedaj je spustil Paška na stvari svojo mogočno roko in rekel potihoma, s povešenimi očmi:

— Zadnjič vam ponujam, očka, spravo in mir. Naj so vsi ljudje za priče. Dajte dekle, pa poberite nazaj vse blago. Potem ne bom nikoli več prišel niti sto korakov pred vaš šotor. Ako ne, bom pognal v zrak, očka, vse vaše podjetje. Brez Ljudmilčice ne morem živeti!

— Vzemij jo! — je zakričal stari in zamahnil z roko. — Tfej! — Kar vzemij jo!

— Ljudmilčica! — je rekel Paška, prebledel in stopil proč od vozčka:

— Stala je poleg njega in si sramotljivo zastirala obraz z rokavom. Še njene usnice so bile rožnate od

Kretanje parnikov - Shipping News

24. februarja: Westphalia, Hamburg.	18. marca: Aquitania, Cherbourg.
25. februarja: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Aquitania, Cherbourg.	19. marca: Leviathan, Cherbourg; Bremen, Cherbourg; Bremen.
1. marca: Martha Washington, Trst.	22. marca: Pres. Wilson, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.
2. marca: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	23. marca: La Savoie, Havre, George Washington, Cherbourg, Bremen.
3. marca: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	24. marca: Cleveland, Hamburg.
5. marca: Olympic, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.	25. marca: Olympic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
9. marca: Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	30. marca: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
10. marca: Rochambeau, Havre; Thuringia, Hamburg.	31. marca: Suffren, Havre; Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
12. marca: Bismarck, Cherbourg; France, Havre; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	2. aprila: France, Havre — SKUPNI IZLET
17. marca: Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	14. maja: SKUPNI IZLET s parnikom PARIS
	2. julija: SKUPNI IZLET z novim parnikom ILE DE FRANCE.

SEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: "PARIS" 26. feb.; 23. aprila "FRANCE" 12. marca; 2. apr. Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsami modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. Zajamčite si prostor za prvo vožnjo novega veličana "ILE DE FRANCE" 2. julija; 1. avgusta. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali FRENCH LINE 19 State Street — New York

sramežljive rdečice.

— Igra je končana, državljani, lahko greste domov, — je rekel Paška in tako previdno prijel dekle za komolec, kakor da je bil porcelanast. Po vsem drevoredu je dišala ob te juri čremsa. Čremsa je bila povsod, v laseh in vodi. Nevisoko nad lipami, na gostem vijoličastem nebu je stal kakor nož ostril mese. In njegova mlada luč, ki se je zrealila v ribniku, se je pomnožila in združila v poročno zlato tekočih živih obročkov — prstanov.

ALI VESTE —

da vsako leto izkopljejo v Zdr. drž. za približno \$4,653,700.000 dragih kovin? Ali veste, da moski, ki se je naveličal navadnih cigaret, začne kaditi Helmar ter spozna, da je to cigareta, po kateri je hrepenel?

ONIM, KI HOČEJO POSTATI DRŽAVLJANI.

Foreign Language Information Service v New Yorku je izdala priročno knjižico, ki je namenjena onim, kateri žele postati ameriški državljani. Knjižica je pisana v lahko razumljivi angleščini ter vsebuje nakratko vse podatke o državljanstvu. Stane 25 centov. V zalogi jo ima knjigarna Glas Naroda, 82 Cortlandt Street, New York City.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je pusten o potnih listih, priljagi in drugih stvareh. Vseid naše dolgoletne izkušnje vam ni samorejo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvotne brzozaparne. Tudi nedržavljan samorejo potovati v stari kraj, toda prekrajati si morajo dovoljenje ali permit in Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselilškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posameznik urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji sprazol. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.